

Examenul național de bacalaureat 2025
Proba E. b)

Limba și literatura slovacă maternă

Simulare

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedené ukážky:

Nemôžem povedať, že by bola Malka krásna. Ach, to nie. Videl som ja aj také dievčatá, čo by si neboli ku Malke ani stali, ale zväbila môj pohľad najskorej svojou skromnosťou ako žabie očko, čo bojzливо vyzerá spod lopúcha na človeka. Bola maličká a útla, mohol si ju poľahky ukryť v dlani, len veľkú záplavu ryšavých vlasov nosila na hlave. Malka sa mi páčila taká, ako bola, ba práve len taká, drobná, vypíchnutá, ušmochtaná. Čože ja viem, ako si to vysvetliť. Človek zavše sám sebe nerozumie. Zatúžil som po nej ani na zimovisku na salaši. Žiadalo sa mi stále byť pri nej, hoci naše stretnutia bývali chladné a hluché ako hora v noci, lebo ona bola nevravná, bála sa aj oči na mňa uprieť a ja som sa od rozčúlenia nevedel zasa spamätať. Len som hľadel a hltal jej vlasy, jej tvár i biele ruky a nohy. Oči sa mi pritom zapalovali a mal som chuť hrýzť tvrdú skalú a piť vlastnú krv. A keď som bol ďaleko a moje oči boli slabé, aby ju dovideli, vymýšľal som o jej tvári, o jej bielych rúčkach a nôžkach pesničky.

Toho roku na Turíce som sa mienil oženiť. Bolo treba povedať Michalčíkovi, koľko gazdov má zakázať v sobotu po syr, a pri tej príležitosti chcel som sa dohovoriť aj s Malkou.

[...]

Dlho som ju nehľadal. Cúdila práve maštal. Keď ma zazrela, chcela odbehnúť do stavania, ale ja som na ňu zavolať.

Pristúpil som k nej sotva na krok, bola takto pred mojimi očami sama, maličká, drobná, mohol som sa na ňu dívať, koľko sa mi žiadalo, a keby sa mi bolo chcelo, mohol som sa len načiahnúť a bola by v mojich rukách. Ale mne pohľad stačil. Ani mi na um neprišlo dožadovať sa viacej. Ba aj toto sa mi videlo priveľa: ľakal som sa, že hreším, keď sa bez svedkov dívam zblízka na dievča, ktoré sa tomu ani nebráni, a cítil som plamene tohto hriechu na očiach aj na tvári. Ona ani jedinkým pohľadom nedávala najavo, že sa mieni spriečiť mojej vôli. Ohnivé vlasy svietili jej okolo detského vypučeného čielka.

„Malka,“ vravím a zadúšam sa horúcim dychom, tvár mi blčí a mätie ma aj okolnosť, že Malka kloní hlboko hlávku, akoby sa chcela celá stúliť k mojim nohám, akoby čakala, aby som ju podchytil a ukryl vo svojom náručí. „Malka, ty dobre vieš, že sa valach ťažko zaobíde bez ženy. Nuž ak nemáš proti tomu nič, mohli by sme sa zobrať,“ vravím. „Len sa vyslov a ja pôjdem v pondelok do mesta po zlato. Svadbu urobíme v sobotu pred Turícami.“ [...]

Pliecka sa jej s'ahovali strmým dychom. Nemala viac od sedemnásť, nuž nemohla mať jasnú predstavu o mojich zámeroch. Naľakala sa ma azda. Hej, mohlo to len tak byť. Moje slová otvárali jej nový svet, do ktorého ona ešte nikdy nenazrela. Vyplašilo sa v nej dieťa. Malka naberá dych, čaká, akoby rozmýšľala, a potom pridusene šepoce: „Opýtam sa brata a zajtra ti poviem.“

František Švantner: *Malka*

A. Na základe informácií získaných z ukážky vypracujte na skúškový hárok nasledovné zadania:

1. Identifikujte v texte deväť vlastností Malky. **10 bodov**
2. Pomocou troch argumentov vyplývajúcich z daného úryvku literárneho diela dokážte, že valach miloval Malku. **6 bodov**
3. Čo podľa vás znamenajú prívlastky *vypíchnutá* a *ušmochtaná*, prostredníctvom ktorých autor charakterizuje Malku vo vyššie uvedenej ukážke? **2 body**
4. Z Malkinej odpovede „*Opýtam sa brata a zajtra ti poviem.*“, ktorá je reakciou na valachovu žiadosť o jej ruku, vyvodte dve vlastnosti Malky. **2 body**
5. Identifikujte v texte epiteton, komparáciu a metaforu. **3 body**
6. Zaradte vyššie uvedené dielo do príslušného literárneho smeru. **2 body**

B. Zostavte text v maximálnom rozsahu 1 strany, v ktorom by ste vyjadrili svoj názor na nasledovný výrok: „*Skutočne miluješ vtedy, keď sa staráš o šťastie toho druhého viac ako o svoje vlastné. Bez ohľadu na to, koľko bolesti ti to spôsobuje.*“ Pri argumentácii môžete vychádzať z myšlienok uvedených v novele Malka od Františka Švantnera, ako aj z vlastnej skúsenosti/vlastného pozorovania.

Pri zostavovaní textu majte na zreteli nasledovné:

1. obsahová štruktúra textu: a) vyjadrenie názoru voči danej téme – 2 body; b) predstavenie dvoch argumentov, ktoré by podporili váš názor na danú problematiku – 4 body; c) rozvitie uvedených dvoch argumentov – 4 body; d) využitie myšlienok z literárnej ukážky – 1 bod; e) uplatnenie informácií získaných z reálneho života – 2 body; f) jasná formulácia záveru – 2 body), **15 bodov**
2. nadväznosť textu a logický sled informácií, **2 body**
3. členenie na úvod, jadro a záver, **1 bod**
4. dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka, vzhľad a čitateľnosť textu. **2 body**

SUBIECTUL al II-lea

(15 puncte)

„Človek, ktorý prestane študovať len preto, že dokončil školu, je navždy a beznádejne odsúdený k priemernosti, bez ohľadu na jeho povolanie. Cesta k úspechu je cestou neustáleho získavania nových vedomostí.“ (Napoleon Hill)

V rozsahu jednej strany zostavte príhovor adresovaný svojim spolužiakom pri príležitosti rozlúčky so školou.

- a. Obsahová stránka **8 bodov**
- b. Dodržanie náležitostí špecifických pre daný slohový útvar – 5 bodov; dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 1 bod; vzhľad a čitateľnosť textu – 1 bod **7 bodov**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

V rozsahu 3 – 4 strán napíšte esej, v ktorej predstavíte básnickú skladbu Marína od Andreja Sládkoviča. Esej bude koncipovaná s dôrazom na študované dielo. Pri vypracovávaní eseje majte na zreteli nasledovné požiadavky:

1. Obsahová stránka textu **22 bodov**
 - a) zaradenie diela a autora do príslušného literárneho smeru,
 - b) uvedenie dvoch znakov daného literárneho smeru,
 - c) kontext vzniku básnickej skladby a kompozícia básnickej skladby,
 - d) predstavenie tém *krása a mladosť*, s uvedením príslušných veršov,
 - e) predstavenie tém *láska k Maríne a láska k vlasti*, s uvedením príslušných veršov.
2. Formálna stránka textu (členenie na úvod, jadro a záver – 1 bod, nadväznosť a logický sled informácií – 3 body, dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 3 body, vzhľad a čitateľnosť textu – 1 bod) **8 bodov**